

ØKONOMISK UTVIKLING I NORSKE BANKER

Pr. 3. kvartal 2015

Sammendrag

Bankenes resultater er samlet sett lavere enn for tilsvarende periode i fjor. Resultat etter skatt endte på 24,4 milliarder kroner, noe som er en reduksjon på 9,61 % samme periode i fjor. Hovedårsaken til nedgangen i resultat er reduserte inntekter fra verdipapirer.

Netto renteinntekter fortsetter å styrke seg og økte med 4,1 milliarder kroner. Tap på utlån ligger fortsatt på et lavt nivå og er ytterligere redusert med 0,9 milliarder kroner mot fjoråret og utgjør nå 0,17 % av brutto utlån. Bankene er solide og har økt både egenkapitalandel og ren kjernekapital mot fjoråret og endte på henholdsvis 8,18 % og 14,05 %.

Nøkkeltall

	Alle banker	Sparebanker	Forretningsbanker
Rentenetto	1,41 %	1,58 %	1,34 %
Egenkapitalavkastning	10,07 %	9,63 %	10,32 %
Tap på utlån	0,17 %	0,15 %	0,18 %
Kostnadsprosent eks. vp.	48,52 %	47,11 %	49,28 %
Ren kjernekapital	14,05 %	15,21 %	13,58 %
Egenkapitalandel	8,18 %	9,66 %	7,58 %

Tabeller med nærmere spesifikasjoner av resultat- og utvalgte forholdstall finnes som vedlegg til rapporten.

www.bankenessikringsfond.no

firmapost@sikringsfondet.no

+47 23 28 42 42

Hansteens gate 2
Postboks 2579, Solli
0202 Oslo

Organisasjonsnummer: 940231531

Alle norske banker

Bankene (spare- forretningsbanker og banker i konsern) hadde pr. 3. kvartal 2015 et resultat etter skatt på 24,4 milliarder kroner mot 27,0 milliarder kroner pr. tredje kvartal 2014. Det er en reduksjon på 2,6 milliarder kroner eller 9,61 %. Resultatet utgjorde 0,79 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 0,96 % i fjor. Det reduserte resultatet gir en lavere egenkapitalavkastning etter skatt mot fjoråret. Egenkapitalavkastningen endte på 10,07 % mot 12,59 % i fjor. Resultatnedgangen skyldes i hovedsak vesentlig lavere inntekter fra verdipapirer. Resultater fra verdipapirer (utbytte, sum netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler) har totalt sett blitt redusert med 4,3 milliarder kroner eller 38 %. Inntekter fra verdipapirer var imidlertid uvanlig høye på samme tid i fjor. Bankene solgte eierandeler i Nets Holding AS i 2014 og resultatførte gevinster på omtrent 2,5 milliarder kroner.

Styrket netto renteinntekter

Netto renteinntekter fortsetter å styrke seg og bidrar positivt til resultatet med en samlet økning på 4,1 milliarder kroner eller 10,5 %. Rentenettoen øker svakt fra 1,40 % (netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital) pr. 3. kvartal 2014 til 1,41 % pr. 3. kvartal 2015. Det er vesentlig lavere finansieringskostnader som bidrar til økningen. Reduserte utlånsrenter til kundene har bidratt til en reduksjon i renteinntekter for bankene på 5,4 milliarder kroner eller 6,4 %.

Lave tap og lavt mislighold

Bankene taper fortsatt lite på utlån. Tap på utlån er redusert med 0,9 milliarder kroner mot samme tid i fjor. Pr. tredje kvartal utgjør tap på utlån 0,17 % av gjennomsnittlig brutto

utlån mot 0,24 % i fjor. Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement har også blitt redusert mot i fjor fra 1,74 % av brutto utlån til 1,71 %.

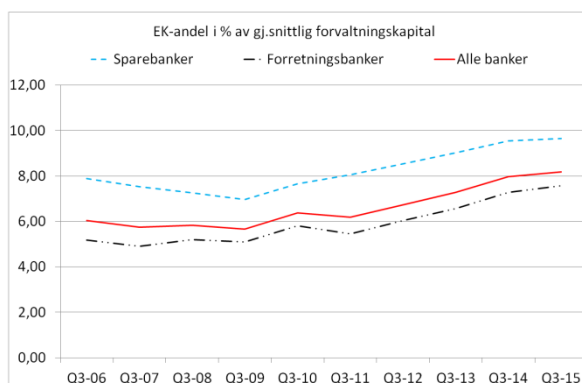
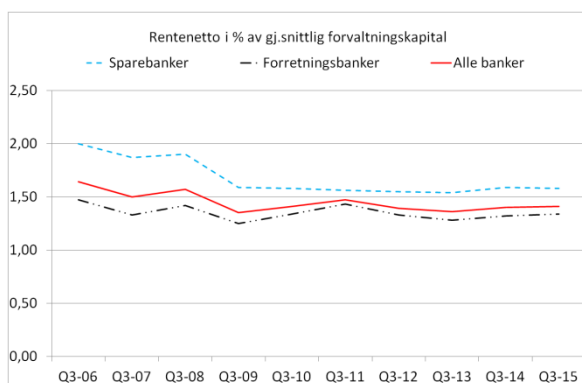
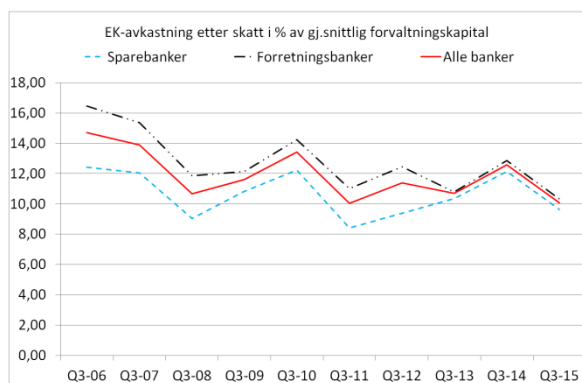
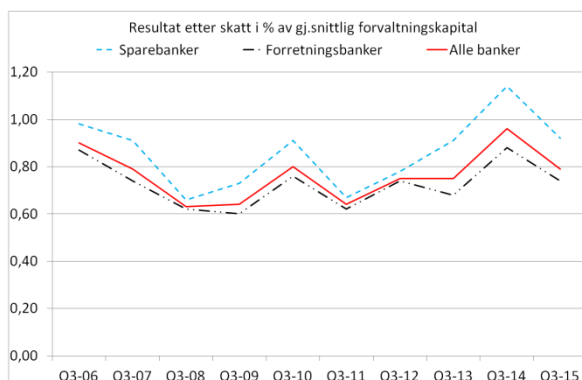
Bedret kostnadseffektivitet

Bankene har bedret sin kostnadseffektivitet og har pr. tredje kvartal en kostnadsprosent på 48,52 % mot 49,63 % i fjor (driftskostnader i % av driftsinntekter eks. verdiendring verdipapirer).

Styrket soliditet

Bankene har styrket sin soliditet. Egenkapitalandelen (egenkapital i % av forvaltningskapital) økte fra 7,97 % i fjor på samme tid til 8,18 %. Ren kjernekapital har økt fra 13,05 % i fjor til 14,05 % pr. 3. kvartal 2015.

Grafisk fremstilling

Vår analyse av alle norske banker inneholder tall fra 123 spare- og forretningsbanker. Filialer av utenlandske banker er ikke medtatt. Der banker er del av et konsern er det kun bankens regnskapstall som er tatt med i analysen.

Ytterligere informasjon om analysen, samt forklaring til ulike nøkkeltall, finnes i vedlegg til dokumentet.

Sparebanker

Sparebankene har et samlet resultat pr. tredje kvartal på 8,2 milliarder kroner noe som er en reduksjon mot fjoråret på 1,5 milliarder kroner eller 15,1 %. Egenkapitalavkastningen etter skatt endte på 9,63 % mot 12,14 % i fjor på samme tid.

Det er lavere resultater fra verdipapirer som i hovedsak bidrar til det reduserte resultatet med en nedgang på 1,9 milliarder kroner eller 46,8 %. Dette er delvis som følge av et unormalt bra resultat i fjor som følge av inntektsføring gevinst på salg av Nets Holding AS på 1,5 milliarder kroner. I tillegg er netto provisjonsinntekter redusert med 0,3 milliarder kroner eller 5,7 % sett mot fjoråret. For øvrig bidrar økte netto renteinntekter positivt til resultatet.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter har økt med 0,6 milliarder kroner noe som kan tilskrives vesentlig reduserte finansieringskostnader. I % av gjennomsnittlig forvaltningskapital har rentenettoen gått ned med 0,01 prosentpoeng til 1,58 % sammenlignet med fjoråret.

Bedret kostnadseffektivitet

Kostnadseffektiviteten har bedret seg fra 48,18 % i fjor til 47,11 % i år

Lave tap og lavt mislighold

Sparebankene har i lang tid hatt lave tap og har redusert sine tap ytterligere til kun 0,15 % av gjennomsnittlig brutto utlån mot 0,22 % i fjor. Misligholdte og tapsutsatte engasjement fortsetter sin positive utvikling og viser en reduksjon fra 1,57 % av brutto utlån i fjor til 1,28 % pr. 3. kvartal 2015.

Styrket soliditet

Sparebankene er solide og har økt sin soliditet ytterligere. Egenkapitalandelen har økt fra 9,55 % i fjor til 9,66 % pr. 3. kvartal 2015. Ren kjernekapitaldekning har for samme periode økt fra 14,21 % til 15,21 %.

Vår analyse av sparebanker inneholder tall fra 104 banker. DNB Bank ASA endret klassifisering i 2. kvartal 2015 fra sparebank til forretningsbank da Sparebankstiftelsen nå eier mindre enn 10 % av aksjene i DNB Bank ASA. DNB Bank ASA inngår derfor som forretningsbank i våre analyser. Ytterligere informasjon om analysen samt forklaring til ulike nøkkeltall finnes i vedlegg til dokumentet.

Forretningsbanker

Forretningsbankene har lavere resultater å vise til sammenlignet med fjoråret. Samlet resultat etter skatt endte på 16,3 milliarder kroner noe som er 1,1 milliarder kroner eller 6,58 % lavere enn i fjor. Resultatnedgangen skyldes i hovedsak vesentlig lavere inntekter fra verdipapirer. Resultater fra verdipapirer (utbytte, sum netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler) har totalt sett blitt redusert med 2,4 milliarder kroner eller 33,2 %. Inntekter fra verdipapirer var imidlertid uvanlig høye på samme tid i fjor. Bankene solgte eierandeler i Nets Holding AS i 2014 og resultatførte gevinster på omtrent 1 milliarder kroner. Egenkapitalavkastningen etter skatt er redusert fra 12,85 % til 10,32 %. En styrket rentenetto oppveier ikke for den negative utviklingen i flere andre resultatposter. Andre driftsinntekter er redusert med 1,9 milliarder kroner.

Styrket netto renteinntekter

Netto renteinntekter bidrar positivt til resultatet med en økning på 3,5 milliarder kroner eller 13,4 %. Rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital endte på 1,34 %, noe som er en økning på 0,02 prosentpoeng sammenlignet med fjoråret. Økningen kan tilskrives vesentlig lavere finansieringskostnader.

Bedret kostnadseffektivitet

Forretningsbankene har økt sin kostnadseffektivitet fra 50,43 % i fjor til 49,28 % i år.

Lave tap, men økt mislighold

Forretningsbankene har reduserte tap på utlån både i kroner og i prosent sammenlignet med i fjor. Tap på utlån utgjorde 0,18 % av brutto utlån mot 0,25 % pr. 3. kvartal i fjor. Misligholdte og tapsutsatte engasjement har derimot økt mot fjoråret og endte på 2,01 % pr. 3. kvartal 2015 mot 1,86 % på samme tid i fjor.

Styrket soliditet

Forretningsbankene har styrket sin soliditet. Egenkapitalandelen endte på 7,58 % mot 7,28 % i fjor og ren kjernekapital endte på 13,58 % mot 12,54 % i fjor.

Om analysen

I våre analyser skiller vi mellom sparebanker og forretningsbanker. Våre analyser baserer seg på innrapporterte regnskapstall fra bankene. Der banken er del av et konsern, ser vi kun på tallene for banken.

Om Bankenes sikringsfond

Bankenes sikringsfond garanterer for innskudd i norske banker. Bankenes sikringsfond er regulert av banksikringsloven av 6. desember 1996 og ble etablert 1. juli 2004 etter en sammenslåing av Forretningsbankenes sikringsfond og Sparebankenes sikringsfond. Ulike sikringsordninger for innskudd har eksistert i Norge siden 1921. Alle banker med norsk bankkonsesjon er pliktige medlemmer av Bankenes sikringsfond. Filialer av utenlandske banker kan søke om frivillig medlemskap. For ytterligere informasjon om oss, garantien og våre medlemsbanker, se www.bankenessikringsfond.no

Vedlegg:

Tabeller med nærmere spesifikasjoner av resultat- og utvalgte forholdstall for:

Vedlegg 1: Resultat- og forholdstall alle norske banker

Alle banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)		2015		2014	
		3. kvartal		3. kvartal	
		Mill kr	I % av gj.snitt FVK *)	Mill kr	I % av gj.snitt FVK *)
Resultat					
1	Sum renteinntekter og lignende inntekter	79 344	2,57 %	84 752	3,01 %
2.	Sum rentekostnader og lignende kostnader	35 834	1,16 %	45 369	1,61 %
I	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	43 509	1,41 %	39 383	1,40 %
3.	Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	4 707	0,15 %	3 183	0,11 %
4.	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	14 091	0,46 %	14 012	0,50 %
5.	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	3 610	0,12 %	3 173	0,11 %
6.	Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	2 279	0,07 %	8 081	0,29 %
7.	Andre driftsinntekter	4 800	0,16 %	6 492	0,23 %
II	Netto andre driftsinntekter	22 267	0,72 %	28 595	1,02 %
III	Sum driftsinntekter	65 777	2,13 %	67 979	2,42 %
8.	Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	24 824	0,80 %	23 377	0,83 %
9.	Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	2 180	0,07 %	2 460	0,09 %
10.	Sum andre driftskostnader	3 808	0,12 %	3 893	0,14 %
IV	Sum driftskostnader	30 811	1,00 %	29 730	1,06 %
V	Driftsresultat før tap	34 965	1,13 %	38 249	1,36 %
11.	Sum tap på utlån, garantier mv.	2 832	0,09 %	3 695	0,13 %
12.	Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gevinst / tap på verdipapirer som er anleggsmidler	-181	-0,01 %	-816	-0,03 %
	Resultat før skatt	32 314	1,05 %	35 370	1,26 %
13.	Skatt på ordinært resultat	7 877	0,26 %	8 336	0,30 %
14.	Netto ekstraordinære poster etter skatt	0	0,00 %	0	0,00 %
VII	Resultat for regnskapsperioden	24 437	0,79 %	27 034	0,96 %
Utvalgte balansetall og forholdstall					
1.1	Forvaltningskapital	4 193 268		3 739 780	
1.2	Gjennomsnittlig FVK *)	4 113 566		3 749 375	
1.3.1	Sum egenkapital i kroner og i % av FVK	343 056	8,18 %	298 174	7,97 %
1.3.2	Ren kjernekapital i % av FVK	589 066	14,05 %	488 059	13,05 %
1.4	Brutto utlån i kroner og i % av FKV	2 294 889	54,73 %	2 126 384	56,86 %
1.5	Kundeinnskudd i kroner og i % av brutto utlån	2 062 586	89,88 %	1 921 505	90,36 %
1.6	Vekst i FVK (12 mnd)		12,13 %		0,97 %
1.7	Vekst i brutto utlån (12 mnd.)		7,92 %		4,19 %
1.8	Vekst i innskudd fra kunder (12 mnd.)		7,34 %		2,36 %
1.9.1	Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,17 %		0,24 %
1.9.2	Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	39 335	1,71 %	36 964	1,74 %
1.10	Driftskostnader i % av driftsinntekter		46,84 %		43,73 %
1.11	Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		48,52 %		49,63 %
1.12	Resultat etter skatt (annualisert) i % av gj.snittlig egenkapital *)		10,07 %		12,59 %
*) 1. kv.: 01.01 og 31.03 2. kv.: 01.01, 31.03 og 30.06 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09 4. kv.: 01.01, 31.03, 30.06, 30.09 og 31.12.					

Tall er hentet fra Bankenes sikringsfonds database og er basert på offentlig tilgjengelige data. Små avrundingsavvik kan forekomme.

Vedlegg 2: Resultat- og forholdstall sparebanker

Sparebanker		2015		2014	
		3. kvartal		3. kvartal	
		Mill kr	1 % av gj.snitt FVK *)	Mill kr	1 % av gj.snitt FVK *)
Resultat					
1	Sum renteinntekter og lignende inntekter	29 532	3,31 %	32 530	3,85 %
2.	Sum rentekostnader og lignende kostnader	15 445	1,73 %	19 092	2,26 %
I	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	14 087	1,58 %	13 438	1,59 %
3.	Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	2 684	0,30 %	2 281	0,27 %
4.	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	5 701	0,64 %	6 007	0,71 %
5.	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	621	0,07 %	623	0,07 %
6.	Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	-562	-0,06 %	1 706	0,20 %
7.	Andre driftsinntekter	368	0,04 %	211	0,02 %
II	Netto andre driftsinntekter	7 570	0,85 %	9 582	1,13 %
III	Sum driftsinntekter	21 657	2,42 %	23 019	2,73 %
8.	Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	8 159	0,91 %	8 019	0,95 %
9.	Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	504	0,06 %	477	0,06 %
10.	Sum andre driftskostnader	1 805	0,20 %	1 775	0,21 %
IV	Sum driftskostnader	10 467	1,17 %	10 270	1,22 %
V	Driftsresultat før tap	11 190	1,25 %	12 749	1,51 %
11.	Sum tap på utlån, garantier mv.	1 002	0,11 %	1 420	0,17 %
12.	Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gevinst / tap på verdipapirer som er anleggsmidler	-134	-0,02 %	-622	-0,07 %
	Resultat før skatt	10 322	1,16 %	11 951	1,42 %
13.	Skatt på ordinært resultat	2 131	0,24 %	2 307	0,27 %
VII	Resultat for regnskapsperioden	8 191	0,92 %	9 644	1,14 %
Utvalgte balansetall og forholdstall					
1.1	Forvaltningskapital	1 206 861		1 146 988	
1.2	Gjennomsnittlig FVK *)	1 191 036		1 126 131	
1.3.1	Sum egenkapital i kroner og i % av FVK	116 642	9,66 %	109 491	9,55 %
1.3.2	Ren kjemekapital i % av FVK	183 618	15,21 %	162 939	14,21 %
1.4	Brutto utlån i kroner og i % av FVK	928 394	76,93 %	876 914	76,45 %
1.5	Kundeinnskudd i kroner og i % av brutto utlån	731 561	78,80 %	695 410	79,30 %
1.6	Vekst i FVK (12 mnd)		5,22 %		5,36 %
1.7	Vekst i brutto utlån (12 mnd.)		5,07 %		7,23 %
1.8	Vekst i innskudd fra kunder (12 mnd.)		5,20 %		8,28 %
1.9.1	Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,15 %		0,22 %
1.9.2	Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	11 838	1,28 %	13 782	1,57 %
1.10	Driftskostnader i % av driftsinntekter		48,33 %		44,61 %
1.11	Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		47,11 %		48,18 %
1.12	Resultat etter skatt (annualisert) i % av gj.snittlig egenkapital *)		9,63 %		12,14 %
*) 1. kv.: 01.01 og 31.03 2. kv.: 01.01, 31.03 og 30.06 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09 4. kv.: 01.01, 31.03, 30.06, 30.09 og 31.12.					

Tall er hentet fra Bankenes sikringsfonds database og er basert på offentlig tilgjengelige data. Små avrundingsavvik kan forekomme.

Vedlegg 3: Resultat- og forholdstall forretningsbanker

Forretningsbanker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)		2015		2014	
		3. kvartal		3. kvartal	
		Mill kr	I % av gj.snitt FVK *)	Mill kr	I % av gj.snitt FVK *)
Resultat					
1	Sum renteinntekter og lignende inntekter	49 812	2,27 %	52 222	2,65 %
2.	Sum rentekostnader og lignende kostnader	20 390	0,93 %	26 277	1,34 %
I	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	29 423	1,34 %	25 946	1,32 %
3.	Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	2 023	0,09 %	902	0,05 %
4.	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	8 390	0,38 %	8 005	0,41 %
5.	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2 969	0,14 %	2 550	0,13 %
6.	Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	2 841	0,13 %	6 375	0,32 %
7.	Andre driftsinntekter	4 432	0,20 %	6 282	0,32 %
II	Netto andre driftsinntekter	14 697	0,67 %	19 014	0,97 %
III	Sum driftsinntekter	44 119	2,01 %	44 959	2,29 %
8.	Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	16 665	0,76 %	15 358	0,78 %
9.	Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1 675	0,08 %	1 984	0,10 %
10.	Sum andre driftskostnader	2 003	0,09 %	2 118	0,11 %
IV	Sum driftskostnader	20 344	0,93 %	19 460	0,99 %
V	Driftsresultat før tap	23 775	1,08 %	25 500	1,30 %
11.	Sum tap på utlån, garantier mv.	1 830	0,08 %	2 275	0,12 %
12.	Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gevinst / tap på verdipapirer som er anleggsmidler	-46	0,00 %	-195	-0,01 %
	Resultat før skatt	21 992	1,00 %	23 419	1,19 %
13.	Skatt på ordinært resultat	5 746	0,26 %	6 029	0,31 %
VII	Resultat for regnskapsperioden	16 246	0,74 %	17 390	0,88 %
Utvalgte balansetall og forholdstall					
1.1	Forvaltningskapital	2 986 407		2 592 792	
1.2	Gjennomsnittlig FVK *)	2 922 531		2 623 243	
1.3.1	Sum egenkapital i kroner og i % av FVK	226 414	7,58 %	188 683	7,28 %
1.3.2	Ren kjernekapital i % av FVK	405 448	13,58 %	325 120	12,54 %
1.4	Brutto utlån i kroner og i % av FVK	1 366 495	45,76 %	1 249 470	48,19 %
1.5	Kundeinnskudd i kroner og i % av brutto utlån	1 331 025	97,40 %	1 226 095	98,13 %
1.6	Vekst i FVK (12 mnd)		15,18 %		-0,87 %
1.7	Vekst i brutto utlån (12 mnd.)		9,37 %		2,16 %
1.8	Vekst i innskudd fra kunder (12 mnd.)		8,56 %		-0,72 %
1.9.1	Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,18 %		0,25 %
1.9.2	Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	27 497	2,01 %	23 182	1,86 %
1.10	Driftskostnader i % av driftsinntekter		46,11 %		43,28 %
1.11	Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		49,28 %		50,43 %
1.12	Resultat etter skatt (annualisert) i % av gj.snittlig egenkapital *)		10,32 %		12,85 %
*) 1. kv.: 01.01 og 31.03 2. kv.: 01.01, 31.03 og 30.06 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09 4. kv.: 01.01, 31.03, 30.06, 30.09 og 31.12.					

Tall er hentet fra Bankenes sikringsfonds database og er basert på offentlig tilgjengelige data. Små avrundingsavvik kan forekomme.